

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus vuonna 2024

Kunnanhallitus 11.03.2024 § 57

8/02.05.01.00/2023 Valtionosuuspäätökset 2024, VOSU

Valtiovarainministeriö on 21.12.2023 antanut päätöksen Tohmajärven kunnan peruspalvelujen vuoden 2024 valtionosuudesta. Päätökseen tyytymätön voi hakea päätökseen muutosta kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan, eli 21.3.2024 mennessä.

Tohmajärven kunnan kustannustiedoissa on huomioitu Siun Sote kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätökseen kirjattu pakollinen varaus (24,1 milj. euroa) vuosien 2021 ja 2022 palkkaharmonisaation kustannuksia varten sekä vastaava saaminen jäsenkunnilta pakollisesta varauksesta syntyneen alijäämän kattamiseksi.

Lisäksi kuntayhtymän normaalitoiminnan katettavaa alijäämä oli 39,6 milj. euroa vuodelta 2022, 15,4 milj. euroa vuodelta 2021 ja 12,2 milj. euroa aiemmilta vuosilta. Kaikki jäsenkunnat eivät ole kaikilta osin kirjanneet saamista vastaavaa velkaa eivätkä kulua tilinpäätökseen 2021 tai 2022.

Tohmajärven kunnan osalta tämä tarkoittaa sitä, että kunnan vuoden 2021 sote-kustannuksia on lisätty 484 102 euroa, sekä vuoden 2022 kustannuksia lisätty 117 643 euroa valtioneuvoston asetuksen (1393/2022, 7 § muutettu VNA 29.6.2023/885) perusteella.

Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset Tohmajärven osalta voitte tarkistaa valtiovarainministeriön internet-sivuilla julkaistusta Excelistä: <https://vm.fi/valtionosuuslaskelmia>

Valtioneuvoston asetuksen mukaisten kustannustietojen oikaisujen vaikutus Tohmajärven saamaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen on arviolta n. 310 000 euroa.

Tohmajärven kunta ei ole voimaanpanolain 20 §:ään perustuen kirjannut saamista vastaavaa velkaa eikä kulua vuoden 2021 ja 2022 tilinpäätöksiinsä. Samalla tavalla on menetellyt neljä muuta jäsenkuntaa.

VM on vastoin kunnan ilmoittamia tilinpäätöstietoja lisännyt Tohmajärven kunnan vuoden 2021 sote-kustannuksia 484 102 euroa, sekä vuoden 2022 kustannuksia 117 643 euroa valtioneuvoston asetuksen (1393/2022, 7 § muutettu VNA 29.6.2023/885) perusteella. Kunnan kustannukset on otettu huomioon Siun Soten tilinpäätöstietojen mukaisina, joten Tohmajärven kunnan valtionosuudet määräytyisivät nyt siis Siun Soten vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätösten perusteella, eikä Tohmajärven kunnan tilinpäätösten perusteella.

Siun Soten yksipuolisesti ilmoittaman, 31.12.2022 mennessä maksetun palkkaharmonisaation ylittävän osuuden osalta ei ole olemassa mitään sopimusta, joka olisi erääntynyt tai jonka perusteella 31.12.2022 asti työnantajana olleet tahot olisivat tästä mahdollisesti tulevaisuudessa toteutuvasta palkkaharmonisaatiosta vastuussa liikkeenluovutuksen alaisille työntekijöille.

Kuntien omaisuutta siirtyi voimaanpanolain 20 §:n mukaisesti hyvinvointialueelle, mutta toisaalta palkkaharmonisaatiota koskevat, ajankohtana 31.12.2022 toteutumattomat velat eivät siirtyneet, vaan ne tulivat jäsenkuntien katettavaksi Siun soten tekemään pakolliseen varaukseen perustuen. Tästä on aiheutumassa se, että palkka-harmonisaatiota koskevat kustannukset jäävät pysyvästi rasittamaan Tohmajärven kunnan valtionosuuksia.

Voimaannpanolain 20 §:n § 1 momentissa säädetään, että erikois-sairaanhoitolain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut erityishuoltopiirit siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. Täten lähtökohtaisesti kaikki kuntayhtymän varat, velat ja sitoumukset tuli siirtää suoraan lain nojalla Siun Soten kuntayhtymältä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle. Kuntien rahoittama kuntayhtymän omaisuus on siirtynyt tarkasti lain kirjainta noudattaen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Varoilla, veloilla ja sitoumuksilla tällaisessa siirtotilanteessa tulee olla yhtäläiset oikeusvaikutukset. Palkkaharmonisaation osalta voimaannpanolaissa ei ole erillistä säännöstä.

Palkkaharmonisaatiosta ei ajankohtana 31.12.2022 ollut mitään sopimusta tai lakiin tai tuomioistuimen päätökseen perustuvaa velvoitetta, jonka pohjalta voitaisiin esittää, että Siun Soten taseeseen olisi muodostunut erääntynyt saatava palkkaharmonisaatiosta henkilöstölle ja että jäsenkunnat olisivat siitä vastuussa.

Edellä olevasta johtuen VM:n tekemä Tohmajärven kunnan peruspalvelujen vuoden 2024 valtionosuutta koskeva päätös on virheellinen. Valtion-osuuksien pohjana ei ole käytetty kunnan tilinpäätöksiin kirjattuja tietoja, vaan Siun Soten ilmoittamia, vastoin voimaannpanolain säännöksiä olevia ja puhtaasti arvioon perustuvia tietoja.

Valtioneuvoston asetus (1393/2022, 7 § muutettu VNA 29.6.2023/885) ei voi olla oikeusvaikutuksiltaan vahvempi kuin voimaannpanolain 20 §:n 1 momentin säännös.

Osa Pohjois-Karjalan kunnista valmistelee yhteistyössä valitusta asianajotoimiston toimesta.

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hakea muutosta VM:n tekemään peruspalvelujen vuoden 2024 valtionosuutta koskevaan päätökseen.

Kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan tekemään valituksen.

Merkitään, että talouspäällikkö Tuula Pieviläinen oli asiantuntijana kuultavana läsnä kokouksessa klo 15:23 – 15:32.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
